

РОЗВИТОК ПУБЛІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮНИХ ДОСЛІДНИКІВ В КОНТЕКСТІ ОПАНУВАННЯ «ЗЕЛЕНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ»

Кочарян Артур Борисович,
Кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
Інституту обдарованої дитини НАПН України

Анотація. Представлені результати проєкту з розвитку публікаційної діяльності юних дослідників. Стисло подано опис публікаційної моделі електронного видання на платформі OJS та моделі розвитку публікаційної діяльності юних дослідників. З'ясовано, що під час публікаційної діяльності юних дослідників можуть бути активно розвинені «зелені компетентності» в контексті розвитку системного та критичного мислення, здатності визначати проблему та досягати результату.

Ключові слова. Сталий розвиток, GreenComp, зелені компетентності, публікаційна діяльність, наукова освіта.

З метою популяризації та просування ключових ідей сталого розвитку та наукової освіти серед учнівської молоді системи позашкільної освіти командою відділу проєктування розвитку обдарованості дитини Інституту обдарованої дитини НАПН України було розгорнуто відкритий електронний журнал на платформі Open Journal Systems (OJS) - <https://ojs.iod.gov.ua>.

Під час реалізації проєкту ми одразу усвідомили, що результатом має бути не «наукова стаття», яка відповідає всім структурним елементам та вимогам до наукової публікації у науковому виданні, а значно більше – готовність та здатність юних дослідників до такої публікаційної діяльності. Ми вважаємо, що саме мотивація (бажання) до публікаційної діяльності є критичним показником для успішного розвитку публікаційної діяльності. Відсутність бажання до такої діяльності, на нашу думку, зупиняє всю мотивовану діяльність юного

дослідника до висвітлення своїх результатів. І саме тому ми понизили вимоги до статей, і як результат – суттєво збільшилось кількість бажаючих юних дослідників, які вирішили спробувати себе у такій діяльності.

В межах реалізації даного проєкту було створено та практично втілено модель розвитку публікаційної діяльності юних дослідників. Модель складається з наступних компонентів: мотиваційно-цільового, організаційно-процесуального, змістового, операційно-технологічного, діагностичного та результативного.

Враховуючи унікальність публікаційної моделі електронного видання «Юний дослідник» з метою розвитку публікаційної діяльності юних дослідників нами було створено три електронних навчальних курси на платформі NEO LMS (<https://competences.neolms.eu>) [1].

Застосування гейміфікації під час розвитку публікаційної діяльності юних дослідників ми вважаємо важливим та одним із ключових принципів. Нами доведено, що застосування гейміфікації під час навчання публікаційної діяльності дозволяє отримати наступні переваги: активне залучення учнівської молоді до наукової освіти; формування навичок ефективної командної співпраці; створення власного продукту; досягнення особистісно орієнтованих результатів.

На підставі зазначеного, ми вважаємо, що започаткована нами діяльність з розвитку публікаційної діяльності юних дослідників дозволяє формувати та розвивати «зелені компетентності» в контексті:

- розвитку системного мислення, а саме підходити до проблеми з усіх боків; враховувати час, простір і контекст з метою розуміння, як елементи взаємодіють всередині та між системами;
- розвитку критичного мислення, а саме оцінювати інформацію та аргументи, визначати припущення, викликати існуючий порядок речей, та рефлексувати, як особистий, соціальний та культурний фон впливає на мислення та висновки;
- розвитку навички постановки проблеми, а саме формулювати

поточні або можливі виклики як проблему сталості з урахуванням складності, осіб, включених у проблему, часу та географічного масштабу, з метою визначення відповідних підходів до прогнозування та запобігання проблемам, а також до пом'якшення та адаптації до вже існуючих проблем;

- розвитку дослідницького мислення, а саме приймати спосіб мислення «винахідника», досліджуючи та зв'язуючи різні дисципліни, використовуючи творчість та експерименти з новими ідеями чи методами.

Термін "зелені компетентності" (Green Camp) вказує на здатність особистості або фахівця виявляти розуміння, навички та відповідальність у сфері екології та сталого розвитку [2]. Це включає в себе усвідомлення проблем природокористування, розуміння принципів сталого розвитку, а також здатність до прийняття рішень та дій, спрямованих на збереження навколишнього середовища.

Зелені компетентності можуть виявлятися в різних сферах життя і професійних областях, таких як освіта, наука, бізнес, громадські організації тощо [3]. Люди із зеленими компетентностями мають здатність розпізнавати вплив своїх дій на природу, розвивати та впроваджувати екологічно ефективні рішення, а також взаємодіяти із іншими для досягнення сталого розвитку [4].

Основні елементи зелених компетентностей можуть включати:

1. Екологічна обізнаність: розуміння екологічних процесів та проблем природокористування на різних рівнях від особистого до глобального.
2. Стале виробництво та споживання: навички та знання, спрямовані на зменшення впливу виробництва та споживання на природу.
3. Спроможність до прийняття рішень: здатність враховувати екологічні аспекти при прийнятті рішень у всіх сферах життя та професійної діяльності.
4. Комунікаційні навички: здатність ефективно спілкуватися із різними аудиторіями щодо екологічних питань у всіх сферах життя та професійної діяльності.

5. Співпраця: здатність до співпраці та командної роботи для досягнення спільних екологічних цілей.

Таким чином, GreenComp складається з 12 компетентностей, організованих у чотири області нижче: втілення цінностей сталості (компетентності: оцінка сталості, підтримка справедливості та підтримка природи); прийняття складності в сталості (компетентності: системне мислення, критичне мислення, постановка проблеми); уявлення сталого майбутнього (компетентності: грамотність майбутнього, адаптивність, дослідницьке мислення); дія для сталості (компетентності: політичне агентство, колективна дія, індивідуальна ініціатива).

Підсумовуючи, ми вважаємо, що шляхами подальшого вдосконалення інтеграції зелених компетентностей у навчальні програми можуть бути [5]:

- Розширення змісту навчальних програм зеленими аспектами за допомогою нових модулів, курсів та практичних занять;
- Інтеграція практичних аспектів у навчальний процес, розгляд впровадження практичних компонентів, таких як екологічні лабораторії, польові дослідження та співпраця з екологічними організаціями, для більш практичного навчання студентів;
- Залучення фахівців із галузі до викладацького складу, вивчення можливостей співпраці з професіоналами екологічної галузі для надання здобувачам освіти реального досвіду та поглиблення їхніх знань;
- Розвиток міждисциплінарних підходів у вивченні зелених компетентностей, дослідження можливостей інтеграції екологічних аспектів у предмети, що не є прямо пов'язаними із екологією, для стимулювання міждисциплінарного підходу;
- Використання інноваційних методів оцінки компетентностей. розгляд новітніх методів оцінювання, таких як портфоліо, практичні завдання, тестування у віртуальних середовищах, для більш об'єктивної оцінки зелених компетентностей

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кочарян, А. Б. (2023). Гейміфікація публікаційної діяльності учнів. [Електронне видання] Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/737628/2/%D0%93%D0%95%D0%99%D0%9C%D0%86%D0%A4%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%20%D0%9F%D0%A3%D0%91%D0%9B%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%9E%D0%87%20%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86%20%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%86%D0%92..pdf>
2. Siripipatthanakul S., Phuangsuwan P., Sriboonruang P., Auttawechasakoon P. (2023). Green Human Resource Management and Its Effect on Environmental Performance: The Essential of Green Transition Education. *World Journal of English and Linguistic Studies*, 1(1).
3. Mets T., Kozlinska I., Raudsaar M., Trabskaia I. (2023). New Perspectives on Entrepreneurship Education: Introduction. *Administrative Sciences*, 13(1), 13.
4. Семигіна Т., Маркевич Н. (2022). «Зелені» компетентності та «зелені» навички: огляд міжнародного досвіду. *Grail of Science*, (16), 400-406.
5. Hrinchenko H., Mykolaiko V., Kovtun, O. (2022). Системний підхід до опанування «зелених» компетентностей: європейський зелений курс. *Problems of Engineer-Pedagogical Education*, (76).